

တစ်ဒူးသွန်ညါဖဲဒဲးရဲရဲကျိန်စ့ဂုဂီသနူ

အဆင့် ၁

တစ်ဒူးသွန်ညါဖဲဒဲးရဲရဲကျိန်စ့ဂုဂီသနူ

လံာ်တံာ်မလိကျိန်ဘဲ
တံာ်ဂုဂီကျိန်သ့တဖဲ

- ၁ ဖဲဒဲးရဲရဲသနူစံးတံာ်န့ဒ်
မုာ်တံာ်မနုးလဲဒ်
- ၂ ဖဲဒဲးရဲရဲကျိန်စ့ဂုဂီသနူစံးတံာ်န့ဒ်
မုာ်တံာ်မနုးလဲဒ်
- ၃ စိးဆဲးကတီုမုာ်မဆါတနံးအံး
လဲးကတီုပယိပူဖဲဒဲးရဲရဲ
ကျိန်စ့ဂုဂီအကုာ်အဂီု
မအဲးလဲဒ်

1 FISCAL FEDERALISM INTRODUCTION | PAGE 2

တၢ်ကတိၤလၢပုၤသ့ပုၤဘၣ်ရိၣ်န့ၣ်ဝဲးထံး

“...အါဒၣ်တက့ၢ်ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ရူထံကီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်စွဲတၢ်စိတၢ်ကမိၤ
 လၢပဒိၣ်တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်အပူၤလၢဘၣ်ဒိၣ်ဒီးတၢ်ပတၢ်ပြဲတၢ်မၤပၤအကတီၤပူၤန့ၣ်
 တဖိၣ်ယံးဝဲတုၤလီၤတီၤလီၤဘၣ်.ဒ်အညီၣ်န့ၣ်အသိး.ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်သၢပဘၣ်ဝဲ
 တၢ်သ့တၢ်စွဲထီၣ်ရဲတၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အသိး.ကီၢ်စၢဖိၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကၢၤဝဲအဝဲသ့ၣ်
တၢ်သ့တၢ်စွဲထီၣ်ရဲတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီးဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကျိၣ်စုတဖၣ်ဆူကီၢ်စဲၣ်
 လၢအမၤတၢ်ပဟီၣ်ကတီၤအကီၢ်မၤဒ်သိးကမၤလၢပုၤထီၣ်တၢ်ပၤလီၤယၢတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်
 ဝဲတၢ်မၤတနီၤလၢလီၤဟီၣ်ကတီၤပဒိၣ်မၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲတနီၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.”

Watts, R. 2008. *Comparing Federal Systems (third edition)*. Institute of Intergovernmental Relations, School of Policy Studies, Queen's University. McGill-Queens University Press. P.100.

ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်

ဖဲၣ်ဒရၢၣ်ကျိၣ်စုဂ့ၢ်ဝီဂံၢ်ဘါခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကုန်သွယ်ရေး ကျင့်စဉ်တစ်ခုခု ရည်ကျသည့်တဖန်

တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်

- တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အား ၂၀၁၅ တစ်ဘုံဘုံကူးဆိုက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ တစ်ဘုံဘုံဆွဲသွင်းပေးပြီးတစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကုန်သွယ်ရေး (၂၀၁၆-၂၀၁၇) ခံသွေကျင့်စဉ်လက်မှတ်ထုတ်ပေးမှု (တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အား) တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- လက်ခံသွင်းပေးမှုအား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် (လက်ခံသွင်းပေးမှုအား) တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- လက်ခံသွင်းပေးမှုအား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် (လက်ခံသွင်းပေးမှုအား) တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကုန်သွယ်ရေး ကျင့်စဉ်တစ်ခုခု ရည်ကျသည့်တဖန်

တစ်ဟုန်တစ်ဖက်တစ်ကမ်းတစ်ဟုန် ပေးသွင်းပေးမှု

ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကုန်သွယ်ရေး
ကုန်သွယ်ရေး

- ငွေအိတ်ထိပ်တစ်ကမ်းရိပ် ၂၀၁၃-၂၀၁၄
- ဆွဲသွင်းပေးမှုအား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကုန်သွယ်ရေး (၂၀၁၀-၂၀၁၁) ခံသွေကျင့်စဉ်အား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- တစ်ဟုန်တစ်ဖက်တစ်ကမ်းတစ်ဟုန် ပေးသွင်းပေးမှုအား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- (CDF) နှင့် တစ်ဟုန်တစ်ဖက်တစ်ကမ်းတစ်ဟုန် ပေးသွင်းပေးမှုအား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။
- ဗဟိုဘဏ်အား တစ်ဟုန်နီလီခံသွေကျင့်စဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

တၢ်စးဖျိၣ်က့ၤ နီၣ်ဝံၣ်ခံ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ သ့ၣ်တဖၣ်

- ဝဲၣ်ဒရၢၣ်ကျိၣ်စ့ၣ်ဝီၣ်မ့ၢ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်က့ၤကျိၣ်စ့တဖၣ်လၢပဒိၣ်အပတီၢ်ပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စးန့ၣ်လီၤ.မ့ၢ်ဝဲ(ကီၣ်)တခါလၢဒုးစဲဘုးဝဲမ့ၢ်က့ၤဝဲကွၢ်ကရၤဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ကရၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဝဲၣ်ဒရၢၣ်ကျိၣ်စ့ၣ်ဝီၣ်သန့မ့ၢ်တၢ်လဲၤလိာ်သးဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အကူၤအကျဲတခါလၢကီၢ်ပယီၤပုၤန့ၣ်လီၤ.
- ၂၀၀၈သဲစးတၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဘီၣ်ဘၣ်က့ၤအိၣ်တနီၤလၢနီၣ် ၂၀၁၅န့ၣ်ဟံၤဖျါအါထီၣ်ကျိၣ်စ့မ့ၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤအသက့ၢ်လၢကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်အနီၢ်ကစၢ်ကျိၣ်က့ၤလၢကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်အါတက့ၢ်အိၣ်စ့ဒီးမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢကီၢ်စးဖျိၣ်ပဒိၣ်ဆၢခိၣ်စ့တၢ်မၤစးန့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်ပုၤပုၤနီၢ်တဂၤကျိၣ်စ့တၢ်မၤစးတၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်လီၤဆီလိာ်သးအိၣ်ဒီးမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်ကဒါက့ၤခဲလၢန့ၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပုၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲပုၤနီၢ်တဂၤကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်ခိၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်မၤစးအါန့ၢ်ဒီးကီၢ်ခိၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤလိ

- အပတီၢ် ၁ သုမၤလိက့ၢ်ကဒါက့ၤပုၤနီၢ်တဂၤကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်ထီၣ်ယုလတၢ်ရဲၣ်ပုၤဒီးဝဲ(စလဲး)ပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- အပတီၢ် ၂ ကရၢၢ်တၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိး(၁၀)မံးနံး ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၣ်အတၢ်လီၤဆီအယီၤကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ခါ.မ့ၢ်အိၣ်(မ့တမ့ၢ်)မ့ၢ်တအိၣ်.ဒီးဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်.
- အပတီၢ် ၃ ကရၢၢ်တၢ်ဟံၤဖျါ(၁၀)မံးနံး သုထၢထီၣ်ကရၢၢ်ခါၣ်စးတဂၤလၢက့ၤထီၣ်တၢ်.
